

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY. KLASA 8A

Według Dorota Podorska WSIP - Eduranga

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań edukacyjnych na ocenę dopuszczającą.

I. KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

I.1. Czytanie utworów literackich – liryka

Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)* i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo dla klasy 8*

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY LIRYCZNE				
<ul style="list-style-type: none"> – zna pojęcie <i>literatura piękna</i>, – wie, że liryka jest jednym z rodzajów literackich, – odróżnia utwór liryczny od innego utworu, – zna podstawowe cechy utworów lirycznych, – wygłasza z pamięci wskazany utwór liryczny, – krótko opowiada, o czym jest przeczytany wiersz, – nazywa swoje wrażenia wywołane lekturą wiersza, – wie, kto to osoba mówiąca w wierszu, – wyjaśnia pojęcie <i>podmiot liryczny</i>, – wie, kto to bohater liryczny, – wyjaśnia pojęcie adresata / odbiorcy utworu, – odróżnia podmiot liryczny od adresata, – odróżnia wers od strofy (zwrotki), – wyjaśnia, czym są rym, wers, refren, – zna nazwy środków 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia cechy poezji, – czyta wiersz głośno i wyraźnie, – wygłasza z pamięci wskazany utwór liryczny, zwracając uwagę na znaki przestankowe, – wypowiada się na temat przeczytanego wiersza, – podejmuje próbę uzasadnienia swoich wrażeń wywołanych lekturą wiersza, określa nastrój wiersza, – wskazuje w wierszu wartości ważne dla poety, – tworzy projekt pracy (rysunek, drama itp.) interpretującej wiersz – przekład intersemiotyczny, – nazywa wyrazy wskazujące na osobę mówiącą w wierszu (podmiot liryczny) i adresata, – opowiada o podmiocie lirycznym, przedstawiając jego myśli i uczucia, – określa adresata wiersza, – wskazuje wers ze zwrotem do adresata, – wskazuje bohatera wiersza, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia, dlaczego utwór należy do liryki, – czyta / wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, zgodnie z tematem i stylem dzieła, – określa temat wiersza, – opowiada o sytuacji przedstawionej w wierszu, – wyodrębnia obrazy poetyckie, – nazywa i uzasadnia swoje uczucia wywołane lekturą wiersza, – przedstawia, również w formie przekładu intersemiotycznego (np. rysunek, drama itp.), jak rozumie omawiany wiersz, – wskazuje cechy podmiotu lirycznego, – określa cechy bohatera wiersza, – porównuje i nazywa rymy w dwóch dowolnie wybranych strofach, – rozpoznaje w utworach lirycznych przenośnie, uosobienia, neologizmy artystyczne, – rozpoznaje refren jako element 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega język poezji, – czytając / recytując wiersz, stosuje odpowiednie tempo, intonację i modulację, – dokonuje interpretacji głosowej utworu lirycznego, – ciekawie opowiada o sytuacji przedstawionej w wierszu, o podmiocie lirycznym, bohaterach i ich uczuciach, – opisuje zachowanie bohatera wiersza i wyraża swoją opinię na ten temat, – porównuje doświadczenia bohatera z własnymi, – opisuje adresata wiersza, – wskazuje cytaty, dzięki którym nazywa uczucia wywołane lekturą wiersza, – wyjaśnia, jak rozumie przesłanie wiersza, – wyjaśnia znaczenie przenośne utworu lirycznego, – uzasadnia własne rozumienie 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – prezentuje informacje na temat wiersza w dowolnie wybranej formie, w tym w formie interaktywnej, – samodzielnie analizuje i interpretuje utwór poetycki, stosując różne techniki uczenia się, – tworzy własne przykłady poznanych środków artystycznych, – wyjaśnia funkcje środków artystycznych, – omawia wyczerpująco sytuację przedstawioną w wierszu i odwołuje się do własnych doświadczeń, – interpretuje wiersz i uzasadnia swoją tezę interpretacyjną, odwołując się do elementów utworu, – charakteryzuje podmiot liryczny, odwołując się do treści wiersza, – charakteryzuje bohatera,

<p>artystycznych: <i>epitet, porównanie, przenośnia, wyraz dźwiękonaśladowczy, uosobienie, apostrofa, ożywienie, symbol, neologizm</i>,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia elementy rytmizujące: wers, strofa, rym, rytm, - zna pojęcia hymnu, pieśni, fraszki, trenu, - przedstawia tematykę wiersza, - zna pojęcie ironii, - wie, jakie jest przesłanie wiersza, - nazywa wartości ważne dla podmiotu lirycznego - rozpoznaje w utworach lirycznych wartości ważne dla Polaków, - dostrzega w omawianych wierszach elementy historyczne, - wymienia autorów utworów lirycznych wskazanych w <i>Podstawie programowej</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje w wierszach epitety, porównania, wyrazy, symbole, dźwiękonaśladowcze, ożywienia, - wskazuje w wierszu rymy, - rozpoznaje elementy rytmizujące utwór, - rozpoznaje hymn, pieśń, tren, fraszkę, - dzieli wersy na sylaby, - wie, na czym polega ironia i rozumie jej funkcje w utworach, - rozpoznaje przesłanie utworu i wypowiada się na temat jego aktualności, - na podstawie poznanych wierszy tworzy drabinę wartości ważnych dla Polaków na przestrzeni dziejów, - wymienia wydarzenia historyczne zawarte w omawianych utworach, - rozumie słowo <i>kontekst</i> i zna rodzaje kontekstów, - zna elementy z życia autorów utworów lirycznych wskazanych w <i>Podstawie programowej</i>. 	<p>rytmizujący utwór,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia cechy hymnu, pieśni, trenu, fraszki, - wyjaśnia, na czym polega ironia, - dostrzega ironię w omawianych wierszach, - formułuje przesłanie utworu lirycznego i zastanawia się nad jego aktualnością, - porównuje wartości ważne dla Polaków ze swoimi wartościami, - dostrzega różne konteksty w omawianych utworach lirycznych, - odwołuje się do biografii autora w interpretacji utworów lirycznych. 	<p>wiersza,</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje funkcje środków artystycznych w omawianych wierszach, - odróżnia informacje ważne od mniej istotnych, - wskazuje w wierszu elementy rytmizujące, - wskazuje cechy pieśni, trenu, fraszki w danym utworze, - definiuje pojęcie ironii, - omawia znaczenie ironii w danym utworze, - wyjaśnia przesłanie utworu lirycznego i ocenia jego aktualność, - omawiając utwory liryczne, nawiązuje do kontekstów: historycznego, biograficznego, filozoficznego, kulturowego, - dostrzega i wskazuje nawiązania biograficzne w omawianych utworach lirycznych. 	<p>odwołując się do treści wiersza,</p> <ul style="list-style-type: none"> - porównuje podmiot liryczny z adresatem i bohaterem wiersza i przedstawia wnioski, - rozpoznaje hymn, pieśń, tren, fraszkę wśród innych gatunków literackich, - tworzy pytania do hipotezy interpretacyjnej, - w interpretacji utworów lirycznych wykorzystuje odwołania do wartości uniwersalnych związanych z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi, - w interpretacji utworów lirycznych wykorzystuje potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny, historycznoliteracki, kulturowy, filozoficzny, społeczny.
---	--	---	--	---

I.1. Czytanie utworów literackich – epika

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY EPICKIE				
<ul style="list-style-type: none"> - wie, że epika jest jednym z rodzajów literackich, - odróżnia utwór epicki od utworu lirycznego i dramatu, - wymienia elementy świata przedstawionego: czas, miejsce akcji, bohaterowie, wydarzenia, - rozpoznaje fikcję literacką, - wskazuje elementy realistyczne (rzeczywiste) w omawianych utworach 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia cechy utworu epickiego, - opisuje wybrane elementy świata przedstawionego, - wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne w utworach epickich, - wymienia cechy gatunkowe mitu, bajki, baśni, legendy, przypowieści, opowiadania, noweli, powieści, epepei, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta głośno, wyraźnie, z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych, - rozpoznaje rodzaj literacki czytanego tekstu – epika, - rozpoznaje czytany utwór jako mit, bajkę, baśń, legendę, przypowieść, opowiadanie, nowelę, powieść, epepeję, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - analizuje elementy świata przedstawionego i wyciąga wnioski, - wyjaśnia różnice między elementami realistycznymi i fantastycznymi w utworach epickich, - uzasadnia przynależność rodzajową utworu do epiki oraz gatunkową do mitu, bajki, baśni, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - porównuje elementy świata przedstawionego różnych utworów, - uzasadnia przynależność rodzajową i gatunkową utworu epickiego, podając odpowiednie przykłady, - rozpoznaje funkcje elementów budowy utworu: tytułu, podtytułu, puenty, motta,

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY EPICKIE				
<p>epickich,</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna gatunki epickie: mit, bajka, baśń, legenda, przypowieść, opowiadanie, nowela, powieść, epopeja, - wymienia tytuł jako element budowy utworu epickiego, - wymienia wybrane wydarzenia tworzące akcję utworu, - rozpoznaje, kim jest osoba wypowiadająca się w utworze epickim, - rozpoznaje i wymienia bohaterów utworu, - zna pojęcia: <i>narrator</i> i <i>narracja</i>, - rozpoznaje w utworze wątek główny, - nazywa swoje wrażenia wywołane lekturą tekstu, - rozpoznaje w tekście znaczenia dosłowne, - opowiada ustnie o treści utworu, zachowując kolejność zdarzeń, - wie, że tekst może mieć znaczenie przenośne, - wie, czym jest alegoria i symbol w utworze epickim, - wymienia cechy postawy bohatera, - wie, jakie jest przesłanie utworu epickiego, - rozpoznaje w utworach epickich wartości ważne dla Polaków, 	<ul style="list-style-type: none"> - wyszukuje w tekście określone informacje, - wskazuje tytuł jako element budowy utworu epickiego, - ustala kolejność zdarzeń, - nazywa rodzaj narratora i narracji, - rozpoznaje rodzaje bohaterów w utworze, - przedstawia wybranego bohatera, - wymienia niektóre cechy bohaterów, - rozpoznaje wątki poboczne, - wypowiada się na temat przeczytanego utworu, - wskazuje wartości ważne dla bohaterów, - omawia postawę bohatera, - rozpoznaje w utworze ważne informacje, - tworzy projekt pracy (rysunek, drama, spektakl teatralny itp.) będącej interpretacją utworu – przekład intersemiotyczny, - dostrzega przenośny sens opowieści z Biblii, - rozpoznaje w tekście alegorię i symbol, - rozpoznaje przesłanie utworu, - na podstawie poznanych tekstów tworzy drabinę wartości ważnych dla Polaków na przestrzeni dziejów, - wymienia wydarzenia historyczne zawarte w omówionych tekstach, - rozumie słowo <i>kontekst</i> i zna rodzaje kontekstów w utworach epickich, - zna elementy z życia autorów 	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada o elementach świata przedstawionego, - odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych - zna elementy konstrukcyjne utworu epickiego, - opowiada o wybranych wydarzeniach fabuły, - charakteryzuje narratora utworu, - określa, czy dany bohater jest główny czy drugoplanowy, - wymienia większość cech bohaterów, - zbiera informacje o bohaterze, - uzasadnia rodzaj narracji: pierwszoosobowej i trzecioosobowej, - omawia wątek główny, - określa doświadczenia bohaterów, - prezentuje własne rozumienie utworu, - ocenia bohaterów, - rozpoznaje informacje mniej ważne w utworze, - rozpoznaje fakty i opinie, - odczytuje omawiane teksty na podstawie stworzonego przekładu intersemiotycznego, - omawia przenośne znaczenia opowieści biblijnych, - podaje przykłady alegorii i symbolu, - zna przyczyny niepowodzeń bohatera, - wypowiada się na temat przesłania utworu, - porównuje wartości ważne dla 	<p>legandy, przypowieści, opowiadania, noweli, powieści, epopei,</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje elementy konstrukcyjne utworu epickiego, - rozpoznaje związki przyczynowo-skutkowe, - wskazuje cechy narratora w zależności od jego rodzaju, - rozpoznaje rodzaj bohatera w omawianym utworze, - określa relacje łączące bohaterów utworu, - uzasadnia wskazane cechy bohaterów, odwołując się do treści utworu, - selekcjonuje zebrane informacje o bohaterze, - odróżnia bohatera głównego od drugoplanowego, - dokonuje analizy fragmentu utworu, aby określić rodzaj narracji, - określa tematykę utworu, - omawia wątek poboczny, - porównuje doświadczenia bohaterów literackich z własnymi doświadczeniami, - odróżnia informacje ważne od mniej istotnych, - porównuje treść czytanych utworów z własnymi doświadczeniami, - interpretuje biblijne opowieści, - omawia funkcje alegorii, - ocenia postawę bohatera i przyczyny jego niepowodzenia, 	<p>dedykacji, punktu kulminacyjnego,</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje za pomocą narzędzi interaktywnych, jak rozumie wzajemne zależności między wydarzeniami w utworze, - porównuje narratorów w różnych utworach, - charakteryzuje bohatera, również za pomocą narzędzi interaktywnych, - porównuje narrację pierwszoosobową z trzecioosobową i przedstawia wnioski, - określa problematykę utworu i prezentuje ją w twórczy sposób, - ciekawie prezentuje własną interpretację biblijnych opowieści, - w interpretacji utworów epickich wykorzystuje odwołania do wartości uniwersalnych związanych z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi, - w interpretacji utworów epickich odwołuje się do kontekstu biograficznego, - wyjaśnia wpływ kontekstu historycznego i historycznoliterackiego na treść i formę utworów epickich, - porównuje utwory epickie z różnych kultur i epok, uwzględniając kontekst kulturowy, filozoficzny

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY EPICKIE				
<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega w omawianych utworach epickich elementy historyczne, – wymienia autorów utworów epickich wskazanych w <i>Podstawie programowej</i>. 	<p>utworów epickich wskazanych w <i>Podstawie programowej</i>.</p>	<p>Polaków ze swoimi wartościami,</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzega różne konteksty w omawianych utworach epickich, – posługuje się biografią autora w interpretacji utworów epickich. 	<ul style="list-style-type: none"> – formułuje przesłanie utworu, – omawiając utwory epickie, nawiązuje do kontekstów, np. historycznego, biograficznego, filozoficznego, kulturowego, – dostrzega i wskazuje nawiązania biograficzne w omawianych utworach. 	<p>i społeczny.</p>

I.1. Czytanie utworów literackich – dramat

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY DRAMATYCZNE				
<ul style="list-style-type: none"> – zna pojęcie dramatu, – wie, że dramat to jeden z rodzajów literackich, – wie, że gatunki dramatu to tragedia i komedia, – zna podstawowe cechy utworów dramatycznych, – odróżnia utwór pisany prozą i wierszem od dramatu, – wymienia elementy świata przedstawionego w dramacie: czas, miejsce akcji, bohaterowie, wydarzenia, – wie, czym się różni realizm od fantastyki w dramacie, – wie, że dzieło dramatyczne ma kontekst kulturowy i biograficzny, – wymienia utwory dramatyczne poznane w klasach 7 i 8, – zna utwory dramatyczne z kanonu lektur obowiązkowych. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, czym cechuje się dramat jako rodzaj literacki, – zna cechy utworów dramatycznych, – wie, czym cechuje się tragedia i komedia, – opisuje elementy świata przedstawionego w dramacie, – wymienia charakterystyczne elementy dramatu: akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog, – omawia elementy realistyczne i fantastyczne w dramacie, – rozpoznaje rodzaje bohaterów w dramacie, – zna pojęcie bohatera tragicznego i komizmu, – zna etapy rozwoju akcji dramatycznej, – rozumie pojęcie dramatu romantycznego, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje dramat jako rodzaj literacki, – wskazuje cechy utworów dramatycznych, – wymienia cechy tragedii i komedii, – opowiada o elementach świata przedstawionego w dramacie, – wskazuje akt, scenę, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog, – odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych, – określa rodzaj bohatera: główny i drugoplanowy, – wskazuje bohatera tragicznego, – ocenia bohaterów dramatu, – określa, na czym polega komizm, – nazywa etapy rozwoju akcji dramatycznej, – rozumie kontekst kulturowy i biograficzny dramatu, – rozpoznaje cechy dramatu 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia, dlaczego utwór jest dramatem, – omawia cechy rodzajowe dramatu i cechy gatunkowe tragedii i komedii, – wyjaśnia różnice między elementami realistycznymi a fantastycznymi dramatu, – rozpoznaje związki przyczynowo-skutkowe, rodzaj bohatera, – określa relacje łączące bohaterów, – odróżnia bohatera głównego od drugoplanowego, – określa funkcje komizmu, – wyjaśnia, dlaczego dana postać jest bohaterem tragicznym, – omawia etapy rozwoju akcji dramatycznej, – wskazuje w utworze cechy dramatu romantycznego, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – udowadnia, że utwór jest dramatem, podając odpowiednie przykłady z tekstu, – określa funkcje komizmu, – prezentuje według własnego pomysłu, z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, jak rozumie wzajemne zależności między wydarzeniami w dramatach z kanonu lektur obowiązkowych, – określa problematykę dramatów poznanych w klasach 7 i 8 i prezentuje ją w twórczy sposób, – wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w dramatach z kanonu lektur obowiązkowych, odwołując się do znajomości całej lektury.

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY DRAMATYCZNE				
	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się nt. dramatów poznanych w klasach 7 i 8, krótko opowiada, o czym jest utwór dramatyczny z kanonu lektur obowiązkowych. 	romantycznego, <ul style="list-style-type: none"> prezentuje w dowolnej formie (w tym w formie interaktywnej) treść dramatów z kanonu lektur obowiązkowych. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia kontekst kulturowy i biograficzny dramatów poznanych w klasach 7 i 8. 	

I.1. Czytanie utworów literackich – utwory synkretyczne

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY SYNKRETYCZNE (M.IN. BALLADA)				
<ul style="list-style-type: none"> wie, że ballada zawiera elementy epiki, liryki i dramatu, wymienia elementy świata przedstawionego w balladzie, wie, czym jest punkt kulminacyjny w balladzie, wymienia utwory synkretyczne poznane w klasach 7 i 8, zna utwory synkretyczne z kanonu lektur obowiązkowych. 	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> <ul style="list-style-type: none"> zna cechy ballady, dostrzega w balladzie elementy epiki, liryki i dramatu, omawiam elementy świata przedstawionego w balladzie; wyjaśnia, czym jest punkt kulminacyjny w balladzie, wypowiada się na temat utworów synkretycznych poznanych w klasach 7 i 8, krótko opowiada, o czym jest utwór synkretyczny z kanonu lektur obowiązkowych. dostrzega w sztuce nawiązania do poznanych utworów synkretycznych. 	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy ballady, wie, na czym polega synkryzm ballady, porządkuje wydarzenia ballady w sposób przyczynowo-skutkowy, ocenia dzieła sztuki nawiązujące do poznanych utworów synkretycznych, tworzy ciekawe wypowiedzi inspirowane utworami synkretycznymi z kanonu lektur obowiązkowych. 	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> <ul style="list-style-type: none"> wnikliwie omawia cechy ballady, wyjaśnia, na czym polega synkryzm danego dzieła, określa funkcje punktu kulminacyjnego w balladzie, porządkuje zebrany materiał na temat utworów synkretycznych z kanonu lektur obowiązkowych, interpretuje dzieła sztuki nawiązujące do poznanych utworów synkretycznych, tworzy rozbudowane wypowiedzi inspirowane utworami synkretycznymi. 	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> <ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje utwory synkretyczne z kanonu lektur obowiązkowych, prezentuje według własnego pomysłu, również interaktywnie, świat przedstawiony w poznanych utworach synkretycznych.

I.2. Odbiór tekstów kultury

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
INNE TEKSTY KULTURY				
<ul style="list-style-type: none"> określa tematykę poznanych tekstów kultury, 	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> <ul style="list-style-type: none"> wyszukuje potrzebne informacje, 	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje cechy tekstów kultury, 	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> <ul style="list-style-type: none"> opowiada w kilku zdaniach o 	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> <ul style="list-style-type: none"> omawia elementy sztuki

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
INNE TEKSTY KULTURY				
<ul style="list-style-type: none"> - wymienia elementy tekstu kultury, - nazywa wrażenia wywołane tekstem kultury, - dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą publicystyczną, naukową i popularnonaukową, - wie, że są różne gatunki dziennikarskie, - rozpoznaje wywiad, artykuł, reportaż wśród gatunków publicystycznych, - wie, co to jest lid. 	<ul style="list-style-type: none"> - prezentuje elementy obrazu, grafiki, rzeźby, fotografii itp., - cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego, - rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad, artykuł, reportaż, - podaje funkcje lidu, - dostrzega wartości estetyczne poznanych tekstów kultury. 	<ul style="list-style-type: none"> - nazywa emocje, które mogą odczuwać postacie z obrazu, grafiki, rzeźby, fotografii, - przedstawia własne rozumienie tekstu kultury, - określa funkcje literatury pięknej, publicystycznej, popularnonaukowej i naukowej, - określa podstawowe cechy wywiadu, artykułu, reportażu, - określa znaczenie lidu. 	<ul style="list-style-type: none"> problemie rozważanym w tekście, - opisuje elementy obrazu, grafiki, rzeźby, fotografii, - uzasadnia własne rozumienie tekstu kultury, - znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych, - porównuje różne dzieła, - omawia funkcje lidu. 	<ul style="list-style-type: none"> plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch, - dokonuje przekładu intersemiotycznego, np. tworzy historię, która mogłaby się wydarzyć w miejscu ukazanym na obrazie czy fotografii, - przedstawia własną interpretację dzieła sztuki.

II. KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

II.1. Gramatyka języka polskiego – fonetyka

Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)*
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo dla klasy 8*

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
FONETYKA				
<ul style="list-style-type: none"> - zna pojęcie <i>fonetyka</i>, - zna zasady dzielenia wyrazów na głoski i sylaby, - rozpoznaje samogłoski i spółgłoski, - wie, że <i>i</i> w wyrazie może pełnić różne funkcje, - wie, czym są upodobnienia fonetyczne, - zna reguły akcentowania w języku polskim. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie, czym zajmuje się fonetyka, - rozróżnia rodzaje głosek, - rozumie funkcje głoski <i>i</i>, - rozumie, na czym polegają zjawiska fonetyczne w polszczyźnie, - wymienia reguły akcentowania w języku polskim, - rozpoznaje wyjątki od zasad akcentowania. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawnie dzieli wyrazy na litery, głoski i sylaby, - poprawnie przenosi wyrazy, - określa rolę samogłoski <i>i</i>, - omawia mechanizm upodobnień fonetycznych, - stosuje reguły akcentowania w języku polskim oraz prawidłową intonację, - wymienia wyjątki od zasad akcentowania. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje rodzaje wszystkich głosek i omawia ich cechy, - rozpoznaje funkcję litery <i>i</i> w wyrazie, - objaśnia mechanizm upodobnień fonetycznych, podaje ich przykłady, - wypowiada się z prawidłową intonacją, - prawidłowo akcentuje wyrazy, zdania i wyjątki. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie i wykorzystuje wiedzę o głoskach oraz upodobnieniach do poprawnego mówienia i pisania, - świadomie i bezbłędnie akcentuje wyrazy i zdania we wszystkich swoich wypowiedziach oraz podczas czytania i recytacji.

II.1. Gramatyka języka polskiego – słowotwórstwo

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
SŁOWOTWÓRSTWO				
<ul style="list-style-type: none"> – zna pojęcia: <i>temat słowotwórczy, definicja słowotwórcza, formant, a także rodzina wyrazów, wyraz pokrewny, rdzeń, rdzenie oboczne,</i> – rozpoznaje wyraz podstawowy i wyrazy pochodne, – wie, jakie znaczenia są nadawane wyrazom przez formanty, – wie, czym są wyrazy złożone i zna podstawowe zasady ich pisowni. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, czym zajmuje się słowotwórstwo, – odróżnia wyraz podstawowy od wyrazu pochodnego, – próbuje przeprowadzać analizę słowotwórczą wyrazu, – rozpoznaje znaczenia nadawane wyrazom przez formanty, – rozpoznaje wyrazy pokrewne, – rozpoznaje wyrazy złożone, – zna zasady tworzenia i pisowni wyrazów złożonych. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym są wyrazy podstawowe i pochodne, – przeprowadza analizę słowotwórczą wyrazu, – wyjaśnia funkcję formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, – podaje przykłady kategorii znaczeniowych wyrazów, – rozpoznaje rodzinę wyrazów, wskazuje rdzeń i oboczności, – omawia zasady tworzenia wyrazów złożonych i objaśnia ich pisownię. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawnie przeprowadza analizy słowotwórcze, – rozpoznaje rodzaj formantu w wyrazie, – omawia znaczeniotwórczą funkcję formantów, – podaje przykłady wyrazów z jednej rodziny, – przedstawia na wykresie zależności między wyrazami pokrewnymi, – tworzy wyrazy złożone – stosuje w praktyce zasady pisowni wyrazów złoż. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – świadomie stosuje w swoich wypowiedziach: wyrazy podstawowe i pochodne, wyrazy należące do różnych kategorii znaczeniowych, wyrazy pokrewne i wyrazy złożone, – bezbłędnie analizuje budowę słowotwórczą wyrazu.

II.1. Gramatyka języka polskiego – fleksja

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
FLEKSJA				
<ul style="list-style-type: none"> – odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych, – wie, że imiesłowy przymiotnikowy i przysłówkowy są nieosobowymi formami czasownika, – zna zasady tworzenia i odmiany imiesłów, – zna podstawowe zasady pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy oraz wyjątki od tych zasad, – zna wybrane zasady zapisu nazw miejscowych i nazw 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje nieosobowe formy czasownika: formy zakończone na <i>-no, -to</i>, bezokoliczniki, imiesłowy, – podaje końcówki imiesłów, – wyjaśnia zasady tworzenia i odmiany imiesłów, – wie, jak odróżnić imiesłów od przymiotnika, – tworzy imiesłowy z partykułą <i>nie</i>, – zna zasady pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy, – wymienia zasady odmiany i zapisu nazw miejscowych, nazw 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje, z jaką częścią mowy ma do czynienia, – określa formę fleksyjną wyrazu, – wskazuje imiesłów w zdaniu i określa jego rodzaj, – wymienia wyjątki od zasad pisowni partykuły <i>nie</i>, – rozpoznaje nazwy miejscowe, – stosuje zasady odmiany i zapisu nazw miejscowych i nazw mieszkańców, – poprawnie odmienia imiona i nazwiska. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – tworzy wskazane formy fleksyjne wyrazów, – przekształca wskazane czasowniki na konstrukcje z imiesłowami, – bezbłędnie zapisuje <i>nie</i> z różnymi częściami mowy – uwzględnienia wyjątki od zasad pisowni partykuły <i>nie</i>, – podaje własne przykłady nazw miejscowych, – bezbłędnie odmienia i zapisuje nazwy miejscowe, nazwy 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawnie używa imiesłów, – wskazuje i poprawia błędy fleksyjne, – redaguje tekst z użyciem partykuły <i>nie</i> z różnymi częściami mowy, – poprawia błędy swoje i innych w zapisie <i>nie</i> z różnymi częściami mowy, w tym z wyjątkami, – koryguje błędy swoje i innych w odmianie i zapisie nazw miejscowych, nazw

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
FLEKSJA				
mieszkańców, – zna zasady odmiany imion i nazwisk w języku polskim.	mieszkańców oraz imion i nazwisk.		mieszkańców oraz imiona i nazwiska, – wyjaśnia pochodzenie imion i nazwisk.	mieszkańców oraz imion i nazwisk.

II.1. Gramatyka języka polskiego – składnia

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
SKŁADNIA				
<ul style="list-style-type: none"> – wie, że w polskiej składni istnieją równoważniki zdania, zdania pojedyncze i złożone (współrzędnie, podrzędnie i wielokrotnie) oraz wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania, – próbuje przekształcać równoważnik w zdanie pojedyncze, a następnie w zdanie złożone oraz w wypowiedzenie z imiesłowowym równoważnikiem zdania, – zna zasady interpunkcji w zdaniach wielokrotnie złożonych, – rozumie różnicę między mową zależną a niezależną. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia równoważniki zdań, zdania pojedyncze, złożone (współrzędnie, podrzędnie i wielokrotnie) oraz wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania, – zna typy zdań złożonych, – tworzy wypowiedzenia wielokrotnie złożone ze zdań pojedynczych, – stosuje zasady interpunkcji w zdaniach wielokrotnie złożonych, – odróżnia mowę zależną od mowy niezależnej i umie wskazać je w tekście 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje w tekście równoważniki zdań, zdania pojedyncze, złożone (współrzędnie, podrzędnie i wielokrotnie) oraz wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania, – przekształca wypowiedzenia zbudowane z różnego rodzaju zdań złożonych, – przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie, – uzupełnia zdania wyliczeniami i wtrąceniami z zachowaniem zasad interpunkcji. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – układa równoważniki zdań, zdania pojedyncze, złożone (współrzędnie, podrzędnie i wielokrotnie) oraz wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania, zachowując poprawną interpunkcję, – odpowiednio nazywa wypowiedzenia składowe zdań wielokrotnie złożonych, – stosuje imiesłowowy równoważnik zdania w swoich wypowiedziach, – przy zapisie dialogu stosuje poprawną interpunkcję. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawnie stosuje w swoich wypowiedziach zdanie, równoważnik zdania, imiesłowowy równoważnik zdania oraz wypowiedzenia wielokrotnie złożone, – wskazuje i poprawia błędy związane z użyciem imiesłowowego równoważnika zdania oraz składnią zdania złożonego, – przeprowadza analizę składniową zdań wielokrotnie złożonych, – redaguje tekst, w którym wypowiedzi bohaterów zapisuje w formie mowy niezależnej.

II.2. Zróżnicowanie języka

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
ZRÓŻNICOWANIE JĘZYKA				
– zna pojęcia: <i>synonim, antonim, homonim, wyraz</i>	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p>	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p>	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p>	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p>

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
ZRÓŻNICOWANIE JĘZYKA				
<p>wieloznaczny, neologizm, archaizm, kolokwializm, zapożyczenie, związek frazeologiczny,</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, czym jest słownictwo wartościujące, – rozróżnia synonim od antonimu i homonimu, a archaizm od neologizmu, – dostrzega archaizmy w utworze, – dostrzega kolokwializmy w wypowiedzi i próbuje je zastąpić wyrazami ze słownictwa ogólnego, – wie, że zapożyczenie można zastąpić wyrazem rodzimym, – odróżnia treść i zakres znaczeniowy wyrazu, – wie, że zasób słownictwa jest stale wzbogacany, – wie, co to jest styl językowy, – zna różne rodzaje stylów językowych. 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcia: <i>synonim, antonim, homonim, wyraz wieloznaczny, neologizm, archaizm, kolokwializm, zapożyczenie, związek frazeologiczny,</i> – wskazuje synonimy, antonimy, homonimy i frazeologizmy, – zna znaczenie wybranych związków frazeologicznych, – zna rodzaje i funkcje archaizmów, neologizmów i zapożyczeń, – zastępuje kolokwializmy wyrazami ze słownictwa ogólnego, a zapożyczenia – rodzimymi, – tworzy wyrazy o szerszym zakresie lub bogatszej treści, – rozpoznaje zdrobnienia i zgrubienia, – zna sposoby wzbogacania słownictwa, – rozpoznaje różnice między językiem mówionym a pisanym, oficjalnym a nieoficjalnym, – rozpoznaje różne rodzaje stylów językowych, – zna środki językowe typowe dla różnych stylów. 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady synonimów, antonimów i homonimów, – wskazuje związki frazeologiczne w utworze, rozumie ich znaczenie, – podaje przykłady archaizmów i neologizmów, zdrobnień, zgrubień, związków frazeologicznych i określa ich funkcje w tekście, – omawia funkcje kolokwializmów i słownictwa wartościującego, – wymienia różne rodzaje zapożyczeń, wyjaśnia ich funkcje i omawia ich przydatność, – rozpoznaje i omawia wyznaczniki stylu językowego, – rozpoznaje cechy stylu w czytany tekście, – omawia różne rodzaje stylów językowych. 	<ul style="list-style-type: none"> – tworzy synonimy oraz antonimy konkretnych słów, – wyjaśnia różnicę między archaizmem a neologizmem oraz zdrobnieniem a zgrubieniem, – poprawnie używa frazeologizmów w swoich wypowiedziach, – interpretuje tekst, biorąc pod uwagę znaczenie i funkcję archaizmów, neologizmów, kolokwializmów, – stosuje różne sposoby wzbogacania słownictwa, – wskazuje w tekście środki charakterystyczne dla różnych stylów językowych, – podaje przykłady tekstów pisanych różnymi stylami. 	<ul style="list-style-type: none"> – funkcjonalnie wykorzystuje zdobyte wiadomości, – urozmaica język swojej wypowiedzi, – świadomie stosuje neologizmy w swoich wypowiedziach, – świadomie używa kolokwializmów i archaizmów w celu stylizacji tekstu, – na bieżąco wzbogaca swoje słownictwo, – koryguje błędy swoje i innych, – tworzy prace w odpowiednim stylu językowym.

II.3. Komunikacja językowa i kultura języka

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
KOMUNIKACJA JĘZYKOWA I KULTURA JĘZYKA				
<ul style="list-style-type: none"> – zna zasady pisowni, – wie, że istnieje norma wzorcowa i norma użytkowa, – wie, że istnieją różne rodzaje błędów językowych, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, co to jest norma językowa i błąd językowy, – wymienia rodzaje błędów, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia różnicę między normą wzorcową a normą użytkową, – omawia różne rodzaje błędów 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – na przykładach wyjaśnia różnicę między normą wzorcową a użytkową, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawia błędy w pracach swoich oraz kolegów / koleżanek,

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
KOMUNIKACJA JĘZYKOWA I KULTURA JĘZYKA				
<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje teksty reklamowe, - wskazuje slogany reklamowe, - wie, że w języku istnieje perswazja, - dostrzega manipulację językową, - zna zasady dyskusowania, - stara się zabierać głos w dyskusji, - formułuje argumenty. 	<ul style="list-style-type: none"> - odróżnia normę wzorcową od normy użytkowej, - zna cechy i funkcje tekstów reklamowych, - wie, czym jest slogan, - odróżnia perswazję od manipulacji, - rozpoznaje środki służące manipulacji językowej, - zna znaczenie języka ciała w komunikacji, - zna środki retoryczne w dyskusji, - podaje przykłady słownictwa modnego, - wyraża opinię na temat zjawisk językowych i ochrony polszczyzny. 	<ul style="list-style-type: none"> językowych, - przekształca wypowiedzi tak, by usunąć błędy, - określa cechy i funkcje tekstów reklamowych, - wskazuje różnicę między perswazją a manipulacją, - ocenia zasady dyskusowania, - przedstawia argumenty w dyskusji, - stosuje środki retoryczne, - wyjaśnia, na czym polega kultura języka, - podaje przykłady mody językowej. 	<ul style="list-style-type: none"> - w praktyce rozpoznaje i eliminuje różne rodzaje błędów językowych, - podaje przykłady sloganów reklamowych, - wskazuje w tekście środki służące manipulacji, - stosuje w praktyce zasady dyskusowania, - poprawnie stosuje środki retoryczne, - zastępuje słownictwo modne synonimami, - uzasadnia opinię na temat zjawisk językowych i ochrony polszczyzny. 	<ul style="list-style-type: none"> - na co dzień wykorzystuje wiedzę o komunikacji językowej i kulturze języka, - świadomie posługuje się perswazją, - nie poddaje się manipulacji językowej ani jej nie używa, - zna różne odmiany dyskusji, - bierze udział w debacie.

II.4. Ortografia i interpunkcja

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA				
<ul style="list-style-type: none"> - zna reguły polskiej ortografii, - zna zasady interpunkcji w zdaniach oraz sposoby przytaczania cudzej wypowiedzi. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie, że na ortografię wpływa związek między formami fleksyjnymi oraz wyrazami pokrewnymi, - rozpoznaje reguły ortograficzne, - stosuje zasady poprawnej pisowni i interpunkcji. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, co łączy ortografię z tradycją, - rozumie, że pisownia odzwierciedla zmiany, które kiedyś zaszły w języku, - objaśnia reguły ortograficzne i interpunkcyjne. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - w praktyce stosuje się do zasad polskiej ortografii i interpunkcji. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawia błędy ortograficzne i interpunkcyjne w pracach swoich oraz kolegów / koleżanek.

III. TWORZENIE WYPOWIEDZI

Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)* i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo dla klasy 8*

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				

ROZPRAWKA, OPOWIADANIE TWÓRCZE, PRZEMÓWIENIE, CV, LIST MOTYWACYJNY, PODANIE

<ul style="list-style-type: none"> - wie, czym jest rozprawka, - zna pojęcia <i>teza</i> i <i>argument</i>, - wie, że argumenty należy hierarchizować, - wie, że argument powinien być uzasadniony i zawierać odwołanie do przykładu, - wie, czym jest plan kompozycyjny, - zna cechy przemówienia i cel tej formy wypowiedzi, - zna rodzaje argumentów, - zna zwroty do słuchaczy, - wie, że w przemówieniu wykorzystuje się głos i mowę ciała, - odróżnia opowiadanie twórcze od odtwórczego, - zna typy narracji, - wie, że opowiadanie trzeba odpowiednio skomponować, - zna pojęcia retrospekcji i puenty, - pod kierunkiem nauczyciela i / lub w grupie pisze rozprawkę z tezą, opowiadanie twórcze oraz proste przemówienie, - zna pojęcie spójności tekstu, - zna wybrane kryteria oceny różnych form wypowiedzi, - wie, czym są teksty użytkowe, - wie, czemu służą CV i list motywacyjny. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia elementy kompozycyjne rozprawki, - formułuje tezę, - wie, czym jest argument, - odróżnia przykład od argumentu, - wie, na czym polega hierarchizacja argumentów, - wie, co to jest wniosek, - zna zasady tworzenia planu kompozycyjnego - zna etapy pracy nad przemówieniem, - dobiera argumenty i zwroty do słuchaczy, - wie, jak wykorzystać głos i mowę ciała, - rozróżnia typy narracji, - wie, na czym polega trójdzielna kompozycja opowiadania, rozprawki, przemówienia, - rozumie znaczenie retrospekcji i puenty, - pisze rozprawkę z tezą, opowiadanie twórcze i przemówienie, - zna środki językowe nadające tekstowi spójność, - przekształca tekst tak, by tworzył logiczną całość, - rozpoznaje w tekstach wnioski, wnioskowanie, - wymienia kryteria oceny różnych form wypowiedzi, - odróżnia podanie od innych form użytkowych, - zna elementy kompozycyjne CV i listu motywacyjnego. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia cechy rozprawki, - odróżnia tezę od hipotezy, - odróżnia argument od kontrargumentu, - ilustruje argument przykładem, - próbuje uporządkować wywód, - pracuje nad planem kompozycyjnym, - podejmuje próbę wnioskowania, - pisze rozprawkę z hipotezą oraz przemówienie, w którym odiera przewidywany kontrargument, - uzasadnia dobór argumentów, - stosuje odpowiednie zwroty do słuchaczy, - wskazuje różnice między opowiadaniem twórczym a odtwórczym, - stosuje różne typy narracji w opowiadaniu, - stosuje akapity dla oznaczenia głównych elementów kompozycyjnych tekstu, - stosuje w opowiadaniu retrospekcję i puentę, - dba o spójność tworzonego tekstu, - stosuje środki językowe nadające tekstowi spójność, - ocenia różne formy wypowiedzi, stosując poznane kryteria, - wyjaśnia, czym są CV, list motywacyjny i podanie, - umie napisać wskazany tekst użytkowy. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - stawia ciekawe / oryginalne hipotezy, - formułuje kontrargumenty, - hierarchizuje argumenty, - zgadza się z cudzym poglądem lub z nim polemizuje, rzeczowo uzasadniając własne zdanie, - formułuje wnioski, - porządkuje wywód argumentacyjny, - sporządza plan kompozycyjny, - funkcjonalnie korzysta ze zwrotów do słuchaczy, - używa środków retorycznych, - świadomie wykorzystuje głos i mowę ciała, - stosuje w opowiadaniu sześć elementów urozmaicenia stylu, - rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych, - pisze rozwiniętą rozprawkę z tezą i hipotezą, ciekawe rozbudowane przemówienie i opowiadanie twórcze, - omawia zasady tworzenia konkretnych tekstów użytkowych, - tworzy tekst jako logiczną całość, - pisze podanie zgodnie z wszelkimi wymogami tej formy wypowiedzi, - poprawnie tworzy dokumenty aplikacyjne. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie pisze spójną i rozwiniętą rozprawkę z tezą oraz hipotezą, uwzględniając wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi, - samodzielnie pisze spójne przemówienie, używając różnych środków retorycznych i różnych rodzajów argumentów, - publicznie wygłasza swoje przemówienie, - samodzielnie pisze spójne rozwinięte i ciekawe opowiadanie twórcze, uwzględniając wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi, - koryguje własne i cudze błędy związane z tworzeniem form wypowiedzi, - tworzy bezbłędnie pisma użytkowe.
---	---	---	--	---